

Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»

Юридичний факультет

Кафедра кримінального права, кримінології, цивільного
та господарського права

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан юридичного факультету

С.В. Матвєєв

РОБОЧА ПРОГРАМА

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛІСТИКИ

(назва навчальної дисципліни)

підготовки

другий (магістерський)

(назва рівня вищої освіти)

галузі знань

08 «Право»

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальності

081 «Право»

(код і найменування спеціальності)

освітньо-професійної програми «Право»

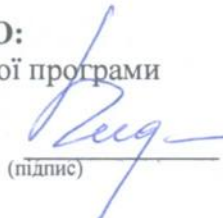
(найменування освітньої програми)

тип дисципліни навчальна дисципліна професійної та практичної підготовки

2019 рік

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

(підпис) Є.О. Гіда
(прізвище, ініціали)

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою кримінального права,
кримінології, цивільного та господарського
права
протокол № 1 від «05» вересня 2019 року

В.о. завідувача кафедри

(підпис) О.С. Шнипко
(прізвище, ініціали)

Розробники:

Александренко Олена Віталіївна, кандидат юридичних наук, доцент

1. Опис навчальної дисципліни

Мова навчання: **українська**

Статус дисципліни: **обов'язкова, професійної та практичної підготовки**

Вивчення курсу «Актуальні проблеми криміналістики» завершує вивчення основного курсу криміналістики та покликане узагальнити, поглибити і розширити теоретичні та практично-орієнтовані знання, вміння та практичні навички у здобувачів вищої освіти, а також сформувати у них чітке уявлення про механізм злочину, закономірності слідоутворення та доказування задля успішного їх використання у практичній діяльності з розслідування кримінальних правопорушень.

Предмет навчальної дисципліни «Актуальні проблеми криміналістики» становить: поглиблене вивчення найбільш важливих актуальних проблем сучасної криміналістики та основних шляхів їх вирішення; вивчення передового зарубіжного досвіду застосування криміналістичних знань, методів і прийомів у розслідуванні та попередженні злочинів; отримання знань щодо сучасних методів розкриття, розслідування та попередження злочинів. Вивчення дисципліни передбачає також засвоєння основних криміналістичних понять, категорій, положень та вміння їх практичного застосування при вирішенні конкретних слідчих ситуацій під час розслідування.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться **120 годин 4 кредити ECTS**

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу «Актуальні проблеми криміналістики» є вивчення найбільш актуальних проблем сучасної криміналістики, можливих напрямів і варіантів їх вирішення для використання в науковій та практичній діяльності у кримінальному судочинстві, а також у всіх сферах і галузях правової теорії та правозастосування, в яких можуть бути затребувані ці знання; ознайомлення з новими підходами, концепціями та напрямками їх вирішення у практичній правоохоронній діяльності, що дозволить в подальшому організувати свою професійну діяльність з урахуванням сучасних вимог.

Досягнення поставленої мети зумовлюється необхідністю вирішення наступних **завдань**:

- засвоєння теоретичних і методологічних основ науки криміналістики;
- вивчення основних окремих теорій та вчень сучасної криміналістики;
- вивчення напрямів подальшого розвитку криміналістики, її окремих розділів;
- ознайомлення з сучасним арсеналом науково-технічних криміналістичних засобів, методів та проблемними питаннями їх застосування для отримання доказової інформації;
- вивчення сучасних поглядів на поняття та систему криміналістичної тактики, місця та ролі окремих криміналістичних теорій в розвитку криміналістичної тактики;
- засвоєння основних положень окремої криміналістичної теорії – учення про протидію розслідуванню та засоби її подолання;
- отримання знань про тактичні операції як ефективні засоби вирішення завдань досудового розслідування, про їх види та сутність;
- вивчення проблемних питань розробки тактичних рекомендацій по проведенню слідчих (розшукових) дій;
- вивчення ролі та значення криміналістичної характеристики злочину і слідчих ситуацій в структурі криміналістичних методик;
- вивчення основних проблем розробки окремих методик розслідування окремих видів тяжких і особливо тяжких злочинів;

- підготовка до подальшої практичної діяльності як висококваліфікованих спеціалістів, здатних ефективно та швидко вирішувати завдання кримінального судочинства.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «Актуальні проблеми криміналістики» забезпечує набуття здобувачами освіти **компетентностей**:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми в галузі права при здійсненні професійної діяльності.
Загальні компетентності	ЗК01. Знання і розуміння природи етичних стандартів професій юриста та здатність діяти на їх основі. ЗК02. Здатність навчатися, засвоювати набуті знання в предметній області та інтегрувати їх з уже наявними.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів, достатній рівень професійної правосвідомості;

Результати навчання:

Після опанування дисципліни студент повинен:

знати:

- теоретичні та методологічні основи криміналістики;
- понятійно-категоріальний апарат криміналістики;
- актуальні теоретичні та прикладні проблеми сучасної криміналістики, її окремих розділів;
- основні напрями та шляхи вирішення проблеми сучасної криміналістики, її окремих розділів;
- сучасний стан з криміналістичним забезпеченням правоохоронної діяльності в Україні, напрями та шляхи його вдосконалення;
- позитивний зарубіжний досвід у застосуванні криміналістичних знань і техніко-криміналістичних засобів;
- сучасні методи і прийоми розкриття, розслідування та попередження злочинів;

вміти:

- практично застосовувати отримані під час навчання знання та навички у професійній діяльності;
- правильно криміналістично мислити, вивчати, узагальнювати, аналізувати криміналістичну літературу, роботи власні теоретичні висновки;
- на підставі поглибленого вивчення спеціальної криміналістичної літератури, узагальнення практики правозастосування, виявлення найбільш значущих теоретичних і прикладних проблем сучасної криміналістики.
- обґрунтування на цій підставі допустимих з позицій відповідних галузей права, етики і психології варіантів можливого їх вирішення.
- правильно складати основні види документів під час кримінального провадження та досудового розслідування;
- використовувати понятійно-категоріальний апарат криміналістичної науки для вирішення правових проблем;
- застосовувати теоретичні знання для високопрофесійного виконання професійних обов'язків;
- самостійно працювати з науковою та науково-публіцистичною літературою;

- ефективно використовувати навички науково-дослідницької роботи в галузі криміналістики;
- використовувати отримані теоретичні знання та практичні навички для вирішення прикладних криміналістичних проблем, що виникають в різних сферах і галузях правозастосування.

Програмні результати навчання

Програмні результати навчання за спеціальністю (визначені стандартом вищої освіти)	ПР04. Аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції. ПР06. Демонструвати знання основних першоджерел та сучасної філософської літератури з правових питань.
---	--

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем	пз	лаб	с.р		л	сем	пз	лаб	с.р.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>
Змістовий модуль 1 «Актуальні проблеми загальної теорії криміналістики»												
Тема 1. Актуальні проблеми загальної теорії криміналістики.	18	4	4	0	0	10	18	1	1	0	0	16
Тема 2. Сучасні напрями розвитку криміналістичних знань.	14	2	2	0	0	10	14	0,5	0,5	0	0	13
Разом за змістовим модулем 1	32	6	6	0	0	20	32	1,5	1,5	0	0	29
Змістовий модуль 2. «Актуальні питання криміналістичного забезпечення досудового розслідування»												
Тема 3. Актуальні питання криміналістичного забезпечення досудового розслідування.	18	4	4	0	0	10	18	1	1	0	0	16
Тема 4. Проблемні питання використання сучасних методів розслідування злочинів.	14	2	2	0	0	10	14	0,5	0,5	0	0	13
Разом за змістовим модулем 2	32	6	6	0	0	20	32	1,5	1,5	0	0	29
Змістовий модуль 3. «Актуальні проблеми криміналістичної тактики»												
Тема 5. Актуальні проблеми загальних положень криміналістичної тактики.	14	2	2	0	0	10	14	0,5	0,5	0	0	13
Тема 6. Проблеми використання тактичного арсеналу досудового розслідування в сучасних	14	2	2	0	0	10	14	0,5	0,5	0	0	13

умовах.												
Разом за змістовим модулем 3	28	4	4	0	0	20	28	1	1	0	0	26
Змістовий модуль 4. «Актуальні проблеми криміналістичної методики»												
Тема 7. Актуальні проблеми загальних положень криміналістичної методики.	14	2	2	0	0	10	14	0,5	0,5	0	0	13
Тема 8. Сучасні проблеми розробки окремих видів криміналістичних методик.	14	2	2	0	0	10	14	0,5	0,5	0	0	13
Разом за змістовим модулем 4	28	4	4	0	0	20	28	1	1	0	0	26
Усього годин	120	20	20	0	0	80	120	5	5	0	0	110

5. Зміст програми навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Актуальні проблеми загальної теорії криміналістики

Тема 1. Актуальні проблеми загальної теорії криміналістики

Теоретичні та методологічні основи криміналістики. Предмет і система сучасної криміналістики. Дискусії про сучасну систему криміналістики.

Тема 2. Сучасні напрями розвитку криміналістичних знань

Криміналістика початку ХХІ століття: погляди, думки, пропозиції, дискусійні питання. Напрями подальшого розвитку криміналістики, її окремих розділів. Основні окремі теорії у учення сучасної криміналістики.

Змістовний модуль 2. Актуальні питання криміналістичного забезпечення досудового розслідування

Тема 3. Актуальні питання криміналістичного забезпечення досудового розслідування.

Сучасні науково-технічні криміналістичні засоби і методи. Проблемні питання збирання доказової інформації техніко-криміналістичними засобами.

Тема 4. Проблемні питання використання сучасних методів розслідування злочинів.

Проблемні питання використання в кримінально-процесуальному дослідженні злочинів ольфакторних методів, полиграфа, методу гіпнопродукції, хімічних засобів та інших нетрадиційних методів розслідування.

Змістовний модуль 3. Актуальні проблеми криміналістичної тактики

Тема 5. Актуальні проблеми загальних положень криміналістичної тактики.

Сучасні погляди на поняття та систему криміналістичної тактики. Місце та роль окремих криміналістичних теорій в розвитку криміналістичної тактики. Окрема криміналістична теорія – вчення про протидію розслідуванню та засоби її подолання.

Тема 6. Проблеми використання тактичного арсеналу досудового розслідування в сучасних умовах.

Тактичні операції як ефективний засіб досягнення завдань досудового розслідування: їх види та сутність. Обов'язкові тактичні операції досудового розслідування. Проблемні питання розробки практичних рекомендацій по тактиці проведення слідчих (розшукових) дій.

Змістовний модуль 4. Актуальні проблеми криміналістичної методики

Тема 7. Актуальні проблеми загальних положень криміналістичної методики

Види криміналістичних методик (базові, окремі, міжвидові, позавидові). Криміналістична характеристика злочину та слідчі ситуації в структурі криміналістичних методик.

Тема 8. Сучасні проблеми розробки окремих видів криміналістичних методик.

Проблемні питання розробки окремих методик розслідування окремих видів тяжких і особливо тяжких злочинів (серійних сексуальних вбивств, злочинів, скоєних працівниками правоохоронних органів і суду).

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Актуальні проблеми загальної теорії криміналістики.	4	1
2	Сучасні напрями розвитку криміналістичних знань.	2	0,5
3	Актуальні питання криміналістичного забезпечення досудового розслідування.	4	1
4	Проблемні питання використання сучасних методів розслідування злочинів.	2	0,5
5	Актуальні проблеми загальних положень криміналістичної тактики.	2	0,5
6	Проблеми використання тактичного арсеналу досудового розслідування в сучасних умовах.	2	0,5
7	Актуальні проблеми загальних положень криміналістичної методики.	2	0,5
8	Сучасні проблеми розробки окремих видів криміналістичних методик.	2	0,5
Усього годин		20	5

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Актуальні проблеми загальної теорії криміналістики.	4	1
2	Сучасні напрями розвитку криміналістичних знань.	2	0,5
3	Актуальні питання криміналістичного забезпечення досудового розслідування.	4	1
4	Проблемні питання використання сучасних методів розслідування злочинів.	2	0,5

5	Актуальні проблеми загальних положень криміналістичної тактики.	2	0,5
6	Проблеми використання тактичного арсеналу досудового розслідування в сучасних умовах.	2	0,5
7	Актуальні проблеми загальних положень криміналістичної методики.	2	0,5
8	Сучасні проблеми розробки окремих видів криміналістичних методик.	2	0,5
Усього годин		20	5

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Актуальні проблеми загальної теорії криміналістики.	10	16
2	Сучасні напрями розвитку криміналістичних знань.	10	13
3	Актуальні питання криміналістичного забезпечення досудового розслідування.	10	16
4	Проблемні питання використання сучасних методів розслідування злочинів.	10	13
5	Актуальні проблеми загальних положень криміналістичної тактики.	10	13
6	Проблеми використання тактичного арсеналу досудового розслідування в сучасних умовах.	10	13
7	Актуальні проблеми загальних положень криміналістичної методики.	10	13
8	Сучасні проблеми розробки окремих видів криміналістичних методик.	10	13
Усього годин		80	110

9. Завдання для самостійної роботи

В закладах освіти самостійну роботу називають «проектною діяльністю», всі її види «персональними проектами». Самостійне завдання як "персональний проект" ілюструє розвиток наступних кваліфікаційних вимог: вміння виявляти проблеми та інтереси соціуму; вміння ставити адекватну мету, визначати спадковість завдань; властивість знаходити оптимальні рішення, ефективні засоби й методи для досягнення мети; вміння знаходити необхідну інформацію з використанням сучасних технологій, класифікувати й систематизувати її; вміння планувати діяльність, уявляючи весь навчальний процес загалом від початку до кінця; вміння представляти результати своєї діяльності як в документальному, так і усному вигляді для процедури публічного захисту (презентації); вміння володіти навичками ділового результативного співробітництва. Проект передбачає розробку проблемного питання на обрану тему:

1. Сучасні погляди на поняття, предмет і природу криміналістики.
2. Завдання криміналістики на сучасному етапі розвитку суспільства.
3. Мова криміналістики та її значення для розвитку науки криміналістики.
4. Криміналістика у системі інших наук та її значення в правоохоронній діяльності.
5. Використання положень філософії, логіки, психології, етики та інших суспільних наук у розвитку криміналістичної теорії.
6. Окремі теорії та учення сучасної криміналістики: їх поняття, види, значення в розвитку науки.

7. Окрема криміналістична теорія – учення про протидію розслідуванню та засоби її подолання.
8. Засоби і методи подолання та попередження протидії розслідуванню кримінальних правопорушень.
9. Роль криміналістики в забезпеченні застосування досягнень науково-технічного прогресу в діяльності по боротьбі зі злочинністю.
10. Використання криміналістичних знань, засобів і методів у інших галузях соціальної діяльності.
11. Теорія відображення як методологічна основа формування криміналістичних знань і розробки прийомів та засобів роботи з доказами.
12. Критерії допустимості спеціальних методів криміналістики в кримінальному судочинстві.
13. Узагальнення слідчої, судової і експертної практики як джерела розробки криміналістичних засобів, прийомів, методів.
14. Співвідношення методів криміналістики та методів практичної діяльності в розкритті злочинів.
15. Поняття і наукові засади криміналістичної ідентифікації, її значення у слідчій, експертній і судовій діяльності.
16. Поняття, сутність, значення криміналістичної діагностики.
17. Завдання і можливості застосування вимірювальної, аналітичної і обчислювальної техніки.
18. Основні напрями криміналістичних досліджень в криміналістиці.
19. Сучасні напрями розвитку та можливості судової експертизи.
20. Сучасні форми та напрями використання спеціальних знань при розслідуванні злочинів.
21. Поняття, система, завдання та роль криміналістичної тактики в розслідуванні та попередженні злочинів.
22. Співвідношення тактики слідчих дій з процесуальним порядком їх проведення.
23. Тактичний ризик у діяльності слідчого.
24. Поняття, сутність і види тактичних операцій (комбінацій), їх значення і використання у розкритті та розслідуванні злочинів.
25. Використання положень логіки, психології, педагогіки та інших наук у тактиці допиту на досудовому розслідуванні.
26. Поняття, завдання та значення криміналістичної методики у розслідуванні злочинів.
27. Потреби слідчої практики як умови розвитку криміналістичної методики.
28. Структура та види окремих методик розслідування злочинів.
29. Поняття, сутність, структура та види слідчих ситуацій.
30. Поняття і сутність криміналістичної характеристики злочинів для розвитку криміналістичної методики та удосконалення засобів і методів розслідуванні злочинів.

10. Тематика контрольних робіт

Контрольна робота складається з двох теоретичних питань:

Варіант № 1

1. Сучасні погляди на природу криміналістики та її місце в системі наук.
2. Загальні тактичні положення слідчого огляду.

Варіант № 2

1. Сучасні погляди на предмет і систему криміналістики.
2. Криміналістична характеристика вбивств "на замовлення".

Варіант № 3

1. Поняття та наукові засади криміналістичної ідентифікації.
2. Методика розслідування корупційних злочинів.

Варіант № 4

1. Спеціальні завдання криміналістики в сучасний період.
2. Методика розслідування вбивств "на замовлення".

Варіант №5

1. Сучасні погляди на поняття та предмет криміналістики.
2. Методика розслідування кіберзлочинів.

Варіант №6

1. Поняття та класифікація техніко-криміналістичних засобів.
2. Криміналістична характеристика екологічних злочинів.

Варіант №7

1. Поняття та класифікація методів криміналістики.
2. Поняття, зміст і значення криміналістичної характеристики злочинів.

Варіант №8

1. Поняття та наукові засади криміналістичної ідентифікації.
2. Методика розслідування злочинів, пов'язаних з незаконним обігом наркотичних засобів.

Варіант №9

1. Поняття, сутність та значення криміналістичної діагностики.
2. Методика розслідування злочинів в сфері економіки.

Варіант №10

1. Сучасні види судової експертизи та їх можливості.
2. Особливості методики розслідування серійних вбивств.

Варіант №11

1. Закономірності, які вивчаються криміналістикою.
2. Криміналістична характеристика злочинів проти власності.

Варіант 12

1. Протидія розслідуванню злочинів: поняття, способи, форми, засоби та методи подолання.
2. Нетрадиційні засоби і методи в розкритті та розслідуванні злочинів.

11. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання***Контроль знань здобувачів вищої освіти***

Контроль та оцінювання теоретичних знань та практичних навичок здобувачів вищої освіти протягом вивчення дисципліни відбувається за результатами тестування, розв'язання розрахунково-аналітичних завдань, обговорення конкретних ситуацій, а також у процесі контролю самостійної роботи.

Робоча програма передбачає застосування трьох форм контролю знань здобувачів вищої освіти:

- *поточний контроль* проводиться за кожною темою шляхом тестування, перевірки індивідуальних та колективних завдань, обговорення конкретних ситуацій, перевірки завдань для самостійної роботи, кожне з яких оцінюється за відповідними критеріями у балах.

- *модульний контроль* проводиться за певним блоком тем шляхом тестування, виконання контрольної роботи.

- *підсумковий контроль*. Формою підсумкового контролю є іспит.

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти враховується їх наступне ранжиювання:

I рівень знань. Студент володіє усім обсягом навчального матеріалу на теоретично-репродуктивному рівні

II рівень знань. Студент володіє повним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формування висновків, не завжди здатний асоціювати теоретичні знання з практичними прикладами

III рівень знань. Студент вільно володіє навчальним матеріалом на підставі вивченої основної та додаткової літератури, аргументовано висловлює власні думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань аудиторної і самостійної роботи

Порядок переведення оцінок у систему ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий контроль –це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за навчальний семестр.

З навчальної дисципліни «Актуальні проблеми криміналістики» передбачено:

- для денної та заочної форм навчання – іспит.

Форми контролю з дисципліни «Актуальні проблеми криміналістики» включають поточний, модульний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Формами проведення поточного контролю з дисципліни є:

- 1) усні опитування на практичних заняттях;
- 2) письмові контрольні роботи (на лекційних та практичних заняттях);
- 3) тестування тощо.

Модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів вивчення кожного змістовного модуля.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на освітньо-кваліфікаційному рівні магістра. Підсумковий контроль з дисципліни «Актуальні проблеми криміналістики» включає семестровий контроль у формі іспиту в дев'ятому семестрі.

Таким чином, за цю дисципліну студентом може бути отримано максимально 100 балів. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою знання студента відображаються у заліковій книжці.

13. Методи навчання

Методи навчання (гр. *methodos* – *шлях пізнання, спосіб знаходження істини*) – це впорядковані способи взаємопов'язаної, цілеспрямованої діяльності викладача й здобувачів вищої освіти, спрямовані на ефективне розв'язання навчально-вихових завдань. Вони реалізуються через систему способів і прийомів та засобів навчальної діяльності.

Прийоми навчання – це складова методу, конкретні дії викладача і студента, спрямовані на реалізацію вимог тих чи інших методів.

Засоби навчання – це різноманітні навчальні обладнання, що використовуються в системі пізнавальної діяльності (книги, письмове приладдя, лабораторні обладнання, технічні засоби тощо).

При викладенні курсу «Актуальні проблеми криміналістики» використовуються наступні методи навчання:

1) методи навчання за джерелами передачі і сприйняття інформації. За цією класифікацією виділяються методи: словесні, наочні, практичні, роботи з джерелами (книгою), відеометод.

Словесні методи: розповідь, бесіда, лекція.

Розповідь – це монологічний виклад навчального матеріалу. При викладенні цього курсу цей метод використовується рідко. Як правило, вона містить міркування викладача, аналіз фактів, подій, прикладів, тобто поєднується з поясненням матеріалу, який вивчається (для створення в уяві певного образу).

Пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого викладач розкриває сутність певного явища (наприклад, злочину і покарання), закону, об'єктивної сторони злочину. Він ґрунтується не стільки на уяві, скільки на логічному мисленні з використанням попереднього досвіду здобувачів вищої освіти (досвід здобувачів вищої освіти з певної галузі знань).

Лекція – це метод, за допомогою якого викладач у словесній формі розкриває сутність наукових понять, явищ, процесів, логічно пов'язаних, об'єднаних загальною темою.

Наочні методи: демонстрація, ілюстрація – це метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у натурі, динаміці (наприклад, знаряддя вчинення злочину або засоби вчинення злочину, місце вчинення злочину тощо).

Ілюстрація – метод навчання, за якого предмети і процеси розкриваються через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки, статистика тощо).

Практичні методи: вправи, практичне заняття, рольова гра.

Вправи. Суть методу полягає в тому, що студенти виконують багаторазові дії, тобто тренуються у застосуванні засвоєного матеріалу на практиці (наприклад, у роботі «Юридичної клініки», під час рольових або ділових ігор тощо).

Практична робота спрямована на використання набутих знань у вирішенні практичних завдань із збірників завдань і практикумів.

Робота з книгою є одним з найважливіших методів навчання. Головна перевага методу полягає в тому, що здобувач вищої освіти має можливість багаторазово обробити навчальну інформацію в доступному для нього темпі та в зручний час (підручник, навчальний посібник, монографія, стаття тощо).

Структурний метод навчання за характером логіки пізнання: аналітичний метод, індуктивний метод, дедуктивний метод, продуктивний метод.

Аналітичний метод передбачає мисленевий або практичний розпад цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак.

Індуктивний метод – це шлях вивчення явищ від одиничного до цілого.

Дедуктивний метод базується на вивченні навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного.

Методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності: репродуктивний, проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

Репродуктивний метод. Він має такі ознаки: 1) знання здобувачам вищої освіти пропонуються в готовому вигляді; 2) викладач не тільки повідомляє знання, а й пояснює їх; 3) здобувачі вищої освіти свідомо засвоюють знання, розуміють їх і запам'ятовують; 4) міцність засвоєння забезпечується багаторазовим їх повторенням (знань);

Метод проблемного викладу знань є перехідним від виконавчої до творчої діяльності (викладач створює проблемну ситуаційно і пропонує студентам її розв'язати).

Частково-пошуковий метод включає здобувачів вищої освіти у пошук шляхів, прийомів і засобів розв'язання пізнавального завдання.

Дослідницький метод спрямований на включення здобувачів вищої освіти у самостійне розв'язання пізнавального завдання (без повідомлення знань).

14. Методичне забезпечення

1. Робоча програма дисципліни.
2. Конспект лекцій дисципліни.
3. Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни.

15. Рекомендована література

Монографії

1. Ахтирська Н.М. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження: теоретичні та практичні аспекти [Текст] : монографія / Н. М. Ахтирська ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Логос, 2019. – 573 с.
2. Бахин В.П. Криминалистика: проблемы и мнения. Монография. – К., 2002. – 436 с.
3. Белкин Р.С. Криминалистика: проблемы сегодняшнего дня. Злободневные вопросы: Монография. – М.: Норма. ИНФРА-М, 2001. – 237 с.
4. Іщенко А.В. Методологічні проблеми криміналістики : Монографія – Київ : НВТ "Правник" – НАВСУ, 1997. – 99 с.
5. Іщенко А.В. Методологічні проблеми криміналістичних наукових досліджень : Монографія // НАВСУ. Держ. науково-дослідний експертно-криміналістич. центр МВС України; Заг. ред. І.П. Красюка. – Київ, 2003. – 359 с.
6. Іщенко А.В. Проблеми криміналістичного забезпечення розслідування злочинів : Монографія // МВС України. НАВСУ. Держ. науково-дослідний експертно-криміналістич. центр МВС України; Ред.: В.Д. Сущенко; А.В. Іщенко, І.П. Красюк, В.В. Матвієнко. – Київ : НАВСУ, 2002. – 211 с.
7. Іщенко А.В. Проблеми розвитку наукових досліджень у галузі судової експертизи : Монографія // МВС України; УАВС. – Київ, 1995. – 149 с.
8. Інноваційні засади техніко-криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції : Монографія / кол. авт.В.Ю. Шепітько, В. А. Журавель, Г.К. Авдєєвата ін. ; за заг. ред. В. Ю. Шепітька, В. А. Журавля. Х. : Вид. агенція «Апостіль», 2017. 238 с.

Підручники

1. Криміналістика : підручник : у 2 т. Т. 1 / В. Ю. Шепітько, В. А. Журавель, В. О. Коновалова, В. М. Шевчук, М. В. Шепітько, Г. К. Авдєєва, В. І. Алексійчук, В. В. Білоус, О. Ю. Булукув, Є. Є. Демідова, О. М. Домашенко, Д. В. Затенацький, О. В. Фунікова, В. О. Яремчук; ред.: В. Ю. Шепітько; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Право, 2019. - 451 с.

2. Криміналістика : Підручник // МОН України. Нац. юрид. академія ім. Я. Мудрого; За ред. В.Ю. Шепітька. – Харків : Право, 2008. – 462 с.
3. Криміналістика : Підручник // П.Д. Біленчук, В.К. Лисиченко, Н.І. Клименко та ін.; за ред. П.Д. Біленчука. – Київ: Атіка, 2001. – 543 с.
4. Криміналістика : Підручник для вищих навчальних закладів // Укр. правнича фундація; П.Д. Біленчук, В.В. Головач, М.В. Салтевський, О.І. Котляревський та ін. – Київ : Право, 1997. – 363 с.
5. Криміналістика : Підручник для студ. юрид. спец. ВЗО. Доп. М-вом освіти і науки України // Нац. юрид. академія ім. Я. Мудрого; Ред.: В.Ю. Шепітько. – Київ: Ін-Юре, 2004. – 725 с.
6. Криміналістика : Підручник для здобувачів вищої освіти юридичних спеціальностей вузів // Нац. юрид. академія України ім. Я. Мудрого; За ред. В.Ю. Шепітька; Авт. кол.: В.М. Глібко, А.Л. Дудніков та ін. – Київ: Ін-Юре, 2001. – 682 с.
7. Криміналістика. Академічний курс : Підручник // Мін-во освіти і науки України. Акад. адвокатури України; Т.В. Варфоломеев, В.Г. Гончаренко, В.І. Бояров, С.В. Гончаренко, В.О. Попелюшко. – Київ : ЮрІнком Інтер, 2011. – 495 с.
8. Криміналістика. Криміналістична тактика і методика розслідування злочинів : Підручник для юрид. вузів // Нац. академія правових наук України; Ред. В.Ю. Шепітько. – Харків: Право, 1998. – 375 с.
9. Криміналістика. Підручник для вищих навчальних закладів. – Київ : Право, 1997. – 253 с.
10. Кузьмічов В.С., Чорноус Ю.М. Слідча діяльність: характеристика та напрями удосконалення : Монографія. – Київ : ЗАТ "Нічлава", 2005. 447 с.
11. Курс криміналістики. В 3 т. Т. 1. Общетеоретические вопросы. Криминалистическая техника. Криминалистическая тактика /Под ред О.Н.Коршуновой и А.А.Степанова. – СПб.: Издательство «Юридический центр Пресс», 2004. – 683 с.
12. Курс криміналістики. В 3 т. Т. 2. Криминалистическая методика: Методика расследования преступлений против личности, общественной безопасности и общественного порядка / Под ред О.Н.Коршуновой и А.А.Степанова. – СПб.: Издательство «Юридический центр Пресс», 2004. – 639 с.
13. Салтевський М.В. Криміналістика (у сучасному викладі) : Підручник // МВС України. НАВСУ. МОН України. – Київ : Кондор, 2008. – 586 с.
14. Салтевський М.В. Криміналістика. У 2-х ч. Ч.1. : Підручник. – Харків : Основа, Консум, 1999. – 415 с.
15. Салтевський М.В. Криміналістика. У 2-х частинах. Ч. 2. : Підручник для здобувачів вищої освіти юридичних ВНЗ. – Харків : Консум, 2001. – 527 с.
16. Скригонюк М.І. Криміналістика : Підручник // МОН України. – К. : Атіка, 2009. – 496 с.

Навчальні посібники

1. Криміналістика : Навч. посіб. // Авт. кол. : Р.І. Благута, Р.І. Сибірина, В.М. Бараняк та ін.; за заг. ред. Є.В. Пряхіна. – Львів : ЛьвівДУВС, 2010. – 539 с.
2. Кузьмічов В.С., Прокопенко Г.І. Криміналістика : Навч. посібник // МО України. НАВСУ; За заг. ред. В.Г. Гончаренка, Є.М. Моїсєєва. – Київ : ЮрІнком Інтер, 2001. – 368 с.
3. Маркус В.О. Криміналістика. Курс лекцій : Навч. посіб. – Київ : Кондор, 2007. – 558с.
4. Эксархопуло А.А. Предмет и система криминалистики: проблемы развития на рубеже XX–XXI веков / А.А. Эксархопуло. – СПб., 2004. – 202 с.

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. - К.: ЮрІнком, 1996. - 80 с.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 р. // *Голос України*. — 2012. — 19 травня (№ 90—91).
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України». — К.: ПАЛИВОДА А.В., 2012. — 382 с.
4. Закон України «Про судову експертизу» // *Відомості Верховної Ради України*, 1994 р., № 28, ст.232; 2005 р., № 1, ст. 14.

Додаткова література:

1. **Актуальні проблеми криміналістики та судової експертології [Текст] : матеріали міжвідом. наук.-практ. конф. (Київ, 22 листоп. 2018 р.) / [редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарєв, С. С. Чернявський та ін.]. — Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2018. — 494 с.**
2. Бахін В.П., Гончаренко В.Г. Як розкриваються злочини. (Криміналістика у питаннях та відповідях) // Київ. ун-т ім. Т.Г. Шевченка; Юрид. фак-т. — Київ, 1996. — 198 с.
3. Біленчук П.Д., Перкін В.І. Тактичні прийоми, тактичні комбінації, тактичні операції в розслідуванні злочинів : Навч. посібник // МВС України; УАВС. — К., 1996. — 32 с.
4. Бояров В. Лебедюк Л. Методика розслідування вбивств на замовлення // *Вісник прокуратури*. — 2003. — №5. — С. 88-92.
5. Весельський В.К. Сучасні можливості використання даних про спосіб вчинення злочину в боротьбі зі злочинністю : Навч. посіб. // МОН України. В.К. Весельський, С.М. Зав'ялов, В.В. Пяковський. — Київ : КНТ, 2009. — 157 с.
6. Весельський В.К. Сучасні проблеми допиту (процесуальні, організаційні і тактичні аспекти) : Монографія — К. : НАВСУ-НВТ "Правник", 1999. — 126 с.
7. Жолнович І. Місце криміналістичного опису особи за зовнішністю в системі науки "криміналістика" // *Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні*. — 2004. — С. 462-463.
8. Іщенко А.В., Азжеуров В.А. Порівняльні дослідження і криміналістика. // *Науковий вісник НАВСУ*. — 2000. — Вип.2. — С. 19-24.
9. Іщенко А.В., Марченко А.Б. Слідчі помилки: сутність, методи дослідження та шляхи запобігання // МВС України. ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка. - Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2010. — 215 с.
10. Кофанов А.В. Криміналістика: методичне забезпечення : Навч. посіб. // А.В. Кофанов, О.Л. Кобилянський, С.В. Хільченко; За ред. П.Д. Біленчука. — Київ : "АТОПОЛ", 2010. — 319 с.
11. Криміналістика у протидії злочинності : Тези доповідей та повідомлень наук.-практ. конф. (Київ, 16.10.2009 р.) // КНУВС. Ред. Є.М. Моїсєєв, В.Д. Сущенко, В.І. Шакур та ін. — Київ: "Хай-Тек Прес", 2009. — 531 с.
12. Кузьмічов В.С. Криміналістичний аналіз розслідування злочинів - Київ : НАВСУ-НВТ "ПРАВНИК", 2000. — 451 с.
13. Сокиран Ф.М. Сучасні концепції психологічного впливу на досудовому слідстві : Монографія // НАВСУ; В.Г. Гончаренко, ред. — Київ : НВТ "Правник", 2002. — 171 с.
14. Сокиран Ф.М., Сокиран М.Ф. Шляхи вдосконалення тактики психологічного впливу при проведенні окремих слідчих дій : Посібник // МВС України. НАВСУ; За ред. В.Г. Гончаренка. — К., 2005. — 159 с.
15. **Сучасні тенденції розвитку криміналістики та кримінального процесу : тези доп. міжнар. наук.-практ. конф. до 100-річчя від дня народження проф. М. В. Салтевського (м. Харків, 8 листоп. 2017 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. — Харків, 2017. — 356 с.**

16. Шепітько В.Ю. Криміналістика : Енциклопедичний словник (українсько-російський і російсько-український). – Харків : Право, 2001. – 554 с.

Адреси в глобальній комп'ютерній мережі Internet

1. Електронні бази законодавства України: Інфодиск: „Законодавство України” (нормативно-правова база українською мовою – понад 80 000 документів); ЛИГА: ЗАКОН; Нормативні акти України (НАУ); Парус-Консультант; Юрист + Закон.

2. Верховна Рада України – [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua) ; [http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-](http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi)

3. Президент України – [http:// www.president.gov.ua](http://www.president.gov.ua)

4. Кабінет Міністрів України – [http:// www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua)

5. Конституційний суд України – [http:// www.ccu.gov.ua](http://www.ccu.gov.ua)

6. Верховний суд України – [http:// www.scourt.gov.ua](http://www.scourt.gov.ua)

7. Міністерство внутрішніх справ України (<http://www.centrmia.gov.ua>).

8. Служба безпеки України (<http://www.ssu.gov.ua>).

9. Рада Європи – [http:// www.coe.int](http://www.coe.int)

10. Європейський суд з прав людини – [http:// www.echr.coe.int](http://www.echr.coe.int)

15. Український портал практики Європейського суду з прав людини – [http:// www.eurocourt.org.ua](http://www.eurocourt.org.ua)

16. База законодавства ЄС - EUR-Lex – [http:// europa.eu.int/eur-lex/](http://europa.eu.int/eur-lex/)

17. Державний комітет архівів України (<http://www.scarch.kiev.ua>).

18. Державний комітет статистики України (<http://www.ukrstsat.gov.ua>).

19. Служба безпеки України (<http://www.ssu.gov.ua>).